

Податкова консультація

Державна фіскальна служба України, керуючись ст. 52 Податкового кодексу України (далі – ПКУ), розглянула Ваше звернення від ... щодо практичного застосування норм законодавства з питання нарахування та сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (далі – єдиний внесок) та в межах компетенції повідомляє.

Правові та організаційні засади забезпечення збору та обліку єдиного внеску, умови та порядок нарахування і сплати та повноваження органу, що здійснює його збір та ведення обліку, визначає Закон України від 08 липня 2010 року № 2464-VI «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» (далі – Закон № 2464).

Дія Закону № 2464 поширюється на відносини, що виникають під час провадження діяльності, пов'язаної із збором та веденням обліку єдиного внеску.

Відповідно до п. 4 частини першої ст. 4 Закону № 2464 платниками єдиного внеску є фізичні особи – підприємці, у тому числі ті, які обрали спрощену систему оподаткування.

Згідно з п. 3 частини першої ст. 7 Закону № 2464 базою нарахування єдиного внеску для фізичних осіб - підприємців, які обрали спрощену систему оподаткування є суми, що визначаються такими платниками самостійно для себе, але не більше максимальної величини бази нарахування єдиного внеску, встановленої Законом № 2464. При цьому сума єдиного внеску не може бути меншою за розмір мінімального страхового внеску.

Частиною четвертою ст. 4 Закону № 2464 встановлено, що фізичні особи – підприємці, в тому числі ті, які обрали спрощену систему оподаткування, звільняються від сплати за себе єдиного внеску, якщо вони отримують пенсію за віком або є особами з інвалідністю, або досягли віку, встановленого ст. 26 Закону України від 09 липня 2003 року № 1058-IV «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» (далі – Закон № 1058), та отримують відповідно до закону пенсію або соціальну допомогу.

Єдиний внесок для платників, зазначених у ст. 4 Закону № 2464, встановлюється у розмірі 22 відс. визначеної ст. 7 Закону № 2464 бази нарахування єдиного внеску (частина п'ята ст. 8 Закону № 2464).

Статтею 26 Закону № 1058 визначено умови призначення пенсій за віком.

Відповідно до ст. 55 Закону України від 28 лютого 1991 року № 796-XII «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» особам, які працювали або проживали на територіях радіоактивного забруднення, пенсії надаються із зменшенням пенсійного віку, встановленого статтею 26 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», за наявності відповідного страхового стажу, зменшеного на кількість років зменшення пенсійного віку, але не менше 15 років страхового стажу.

У постанові від 15.04.2014 у справі №21-25a14 Верховним Судом України вказано, що особи, яким призначено пенсії зі зменшенням пенсійного віку відповідно до статті 55 Закону № 796-XII, є пенсіонерами за віком, і це відповідає Прикінцевим положенням Закону №1058. Таким чином, фізичні

особи – підприємці, які отримують зазначену пенсію і які обрали спрощену систему оподаткування, звільняються від сплати за себе єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування на підставі частини четвертої статті 4 Закону №2464–VI, проте не позбавлені права сплачувати цей внесок на добровільній основі.

Отже, Верховний Суд України дійшов висновку, що термін «пенсіонер за віком» у тлумаченні частини четвертої статті 4 Закону №2464 включає в себе як осіб, які отримують пенсію за віком після досягнення віку 60 років та за наявності страхового стажу не менше 15 років (стаття 26 Закону № 1058), так і осіб, яким пенсію за віком призначено за пільговими умовами відповідно до статті 55 Закону № 796–XII або статті 13 Закону № 1788–XII, тобто до досягнення 60 річного віку.

Державною фіскальною службою України (далі – ДФС) та Пенсійним фондом України (далі – ПФУ) погоджено протокол № 10/3 про обмін інформацією щодо платників єдиного внеску, які отримують пенсію за віком або є особами з інвалідністю або досягли пенсійного віку відповідно до п. 1.3 якого ПФУ щомісяця надає ДФС інформацію про вказаних вище платників із зазначенням дати встановлення пенсії/встановлення інвалідності/досягнення пенсійного віку.

Надана ПФУ інформація відображається в ІС «Податковий блок» згідно з якою пенсіонером за віком Ви значитесь з ...

Враховуючи викладене, фізичній особі – підприємцю, якій призначено пенсію згідно зі ст. 55 Закону № 796–XII, припиняється нарахування єдиного внеску з наступного місяця після дати встановлення пенсії.

Відповідно до п. 52.2 ст. 52 ПКУ індивідуальна податкова консультація має індивідуальний характер і може використовуватися виключно платником податків, якому надано таку консультацію.